

Bilten 91

GLASILO ZDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV IN SVOJCEV PADLIH 1991

LETNIK VII / ŠTEVILKA 8

DECEMBER 2017

NASLOVNA STRAN:

**Soča decembra, Od Kobarida do Kranjske gore,
december 2016**

Fotografija M. Koprčina

Drago Koprčina, oblikovanje

VSEBINA IN PODATKI O REVII

stran 2

POZDRAVNE BESEDE

stran 3

Dr. Andrej Fištravec, župan Mestne občine Maribor

Fotografija: Arhiv MO Maribor

VOŠČILO

Drago Koprčina, predsednik Združenja 91

**POZDRAVNE BESEDE BORISA ŠUŠTARŠIČA,
PRESEDNIKA NSIOS**

stran 4 - 5

Fotografija: Arhiv NSIOS

ČESTITKA JOŽETU ROMŠKU

Drago Koprčina

Fotografija: Arhiv Združenje Sever

IZLET NA NOTRANJSKO

stran 6 - 8

Robert Albreht

Fotografija: R. Albreht, M. Koprčina, D. Koprčina

**SPREJEM SVOJCEV PADLIH IN RANJENIH
OB DNEVU ENOTNOSTI IN SAMOSTOJNOSTI
PRI DR. MIRU CERARJU**

stran 9

INVALIDSKA KARTICA

stran 10

Drago Koprčina

KRATKE VESTI IZ ZDRUŽENJA 91

stran 11 - 14

Drago Koprčina

**PROGRAM SREČANJ ZDRUŽENJA 91 V LETU
2018, AKTIVNOSTI V ORGANIZACIJI DRUGIH
VETERANSKIH IN INVALIDSKIH ORGANIZACIJ**

stran 15

Drago Koprčina

ČLANSTVO V ZDRUŽENJU 91

stran 16 - 17

Drago Koprčina

PRISTOPNA IZJAVA

stran 18

PISARNA ZDRUŽENJA 91

stran 19

Foto: Drago Koprčina

RAZGLEDNICA IZ LOGATCA

stran 20

Manica Koprčina

Fotografije s spleta

KULINARIČNI KOTIČEK

stran 21

M. Koprčina (tekst in fotografija, splet)

SKOZI OBJEKTIV – TRAVE

stran 22

Fotografije: G. Angleitner, T. Furek, M. Koprčina

UGANKARSKI KOTIČEK

stran 23

ZADNJA STRAN

stran 24

Revija

**Združenja vojnih invalidov in
svojcev padlih 1991**

Izdajatelj:

Združenje vojnih invalidov in svojcev
padlih 1991,
Kardeljeva cesta št. 60,
2000 Maribor

Uredništvo:

**Glavni in odgovorni urednik
ter oblikovanje:**

Drago Koprčina

Uredniški odbor:

Nela Jergović

Martina Albreht

Suzana Furek

Fotografija:

Drago Koprčina

Lektoriranje:

Manica Koprčina

Grafična priprava, tisk:

Tiskarna Saje, d.o.o.

Nova ulica št. 21,

2000 Maribor

Naslov uredništva:

Združenje vojnih invalidov in svojcev
padlih 1991,
Kardeljeva cesta št. 60,
2000 Maribor

Transakcijski račun:

SI56 0510 0801 2409 493

Revija izhaja dvakrat letno.
Namenjena je vsem upravičencem po
Zakonu o posebnih pravicah žrtev v
vojni za Slovenijo 1991 (ZZZZV91),
članom Združenja vojnih invalidov in
svojcev padlih 1991, financerjem in
donatorjem ter širši zainteresirani
javnosti.

Revija je brezplačna, in v javnem
interesu, zaradi česar na podlagi 11.
točke Zakona o davku na dodano
vrednost (ZDDVDV-1) ni zavezana k
plačilu DDV.

LETNIK VII – LETO 2017 / ŠTEVILKA 8
DECEMBER 2017

GLASILO JE TISKANO V 180 IZVODIH

POZDRAVNE BESEDE DR. ANDREJA FIŠTRAVCA, ŽUPANA MESTNE OBČINE MARIBOR

**»Dragi in spoštovani člani in članice Združenja
vojnih invalidov in svojcev padlih 1991!**

Z mesecem julijem je vaše združenje dobilo svoj stalni sedež v Mariboru, v mestu, ki v zadnjih 200 letih piše zgodovino slovenske državnosti. Kulturnemu boju za severno mejo Antona Martina Slomška je sledil oborožen boj za severno mejo generala Rudolfa Maistra, prvi upor slovenskih vojakov proti centralistični beograjski politiki prve kraljeve Jugoslavije in prvi upor ter požig nemških okupacijskih vozil na Volkmerjevem prehodu. Maribor je tudi mesto z največ žrtvami med Drugo svetovno vojno, najbolj zbombardirano slovensko mesto, mesto prvega upora in žrtev v času Pekrskih dogodkov ob razpadanju socialistične Jugoslavije.

Torej pravo mesto, ki s ponosom gosti vaše združenje z željo, da bi bili pri svojem delu uspešni in zgled drugim združenjem in društvom, ki gojijo spomine na pomembne dogodke ter žrtve iz naše nacionalne zgodovine.«

**Dr. Andrej Fištravec
Župan MO Maribor**

VOŠČILO

*Spoštovane članice in člani Združenja vojnih invalidov in svojcev padlih 1991,
spoštovane bralke, spoštovani bralci Biltena 91!*

Mesec december je čas, ko se srečujemo pogostejše kot običajno, delamo obračune in se skupaj veselimo uspehov v letu, ki ga bo kmalu konec. Zbiramo se v krogih najdražjih, sodelavcev, kolegov - in praznujemo. Praznovanja so toliko lepša, če proslavljamo uspehe. December je čas bogat s prazniki.

Tudi v Združenju 91 imamo veliko razlogov za letošnja praznovanja v decembru. Za nami je uspešno leto, ki bo temelj še boljšim v prihodnje. Lepo smo praznovali tudi 10. obletnico delovanja.

Zadnje dni v decembru kristjani praznujemo božič, največji družinski praznik. Na Štefanovo, 26. decembra, praznujemo Slovenke in Slovenci tudi Dan enotnosti in samostojnosti Republike Slovenije - dan, ko smo se državljani Republike Slovenije leta 1990 plebiscitarno odločili, da želimo živeti v samostojni državi.

In nazadnje: praznujemo še skok v novo leto! Ko si damo duška in praznujemo, praznujemo, praznujemo! Praznični čas je tudi priložnost za nove premisleke, pogovore, odločitve. Čas, ki ga lahko preživimo tudi tako, da poglobljeno prisluhnemo drugim. Je lahko tudi čas, ko v miru pogledamo okoli sebe.

Je lahko tudi čas, da se v spominih sprehodimo po poteh in krajih, ki smo jih prehodili, prekolesarili ali kako drugače obiskali v preteklosti. Je lahko čas, ko v mislih podoživimo srečanja, pogovore, lepe trenutke preteklega časa. Je tudi priložnost, da si oprtamo nahrbtnik ali napolnimo torbo in jo mahnemo za nekaj dni nekam, kamor nismo utegnili skozi leto. Naša domovina je tako lepa!

In po tem!? Pride 1. januar! Novo leto! In nato novo leto 2018!

Naj bo dobro leto!

Drago Koprčina

G. Boris Šuštaršič, predsednik NSIOS
in državni svetnik.

Foto: google

V mednarodnem pravu je kar nekaj aktov s področja človekovih pravic, ki upravičeno veljajo za zgodovinske. Splošna deklaracija ZN o človekovih pravicah iz leta 1948 je tlakovala pot sprejemu vrste mednarodnih pogodb o človekovih pravicah, ki danes veljajo na svetovni in regionalni ravni in postavila formalni okvir za idejo človeškega dostojanstva in človekovih pravic kot univerzalnih vrednot.

Gre za načela svobode posameznika, enakosti, tolerance in ustavne ureditve z ločitvijo cerkve od države, ki sicer izvirajo iz evropskega razsvetljenstva v 18. stoletju, vendar so po svoji naravi moderne in nikakor niso omejene le na Zahodno civilizacijo. Razume se, da vse države podpisnice Splošne deklaracije ne spoštujejo dosledno, vendar je potrebno moralno-etične norme in ravnanja dojemati v kontekstu časa in prostora.

Če je bil nosilec idej družbenega razvoja prej establišment, so se v 1960-ih pojavila velika družbena gibanja, ki so predvsem v ZDA in Franciji terjala velik korak naprej glede svobode, enakosti in tolerance. V turbulentno dogajanje tistega časa so se s političnimi zahtevami vključile družbene manjšine, prvič tudi samo organizirani invalidi, predvsem v Kaliforniji, in artikulirali ideje, ki so aktualne še danes, predvsem neodvisno življenje in socialni model invalidnosti vključno s sooblikovanjem politik.

V 70-ih so velika družbena gibanja bodisi razpadla, bodisi zašla v radikalizem, ali pa so se njihovi voditelji spravili z establišmentom in začeli svoj znameniti pohod po institucijah. 1980-a so na Zahodu prinesla skrajni individualizem, materializem in potrošništvo, kjer nekaj časa ni bilo veliko prostora za solidarnost in sprejemanje različnosti.

Organizacija Združenih narodov je leta od 1981 do 1992 razglasilo za desetletje invalidov in ob tem je leta 1987 ekipa strokovnjakov na svetovnem nivoju prvič priporočila Generalni skupščini pripravo predloga mednarodne konvencije za odpravo diskriminacije invalidov. Osnutek sta pripravili Italija in Švedska, vendar je bil zavržen, ker so predstavniki večine vlad menili, da zadoščajo obstoječi mednarodni pravni akti. Namesto tega so bila leta 1993 sprejeta ne zavezujoča Standardna pravila za izenačevanje možnosti invalidov.

Leta 2000 so pobudo prevzele invalidske organizacije na svetovni ravni in s skupno deklaracijo pozvale vlade članic OZN, da Konvencijo vendarle sprejmejo. Utemeljitev je bila, da Splošna deklaracija o človekovih pravicah ni obvezujoča in ne nagovarja dovolj konkretno diskriminacije invalidov in ne prepozna odmika od medicinskega modela invalidnosti.

Naslednje leto je Generalna skupščina nato na predlog Mehike ustanovila ad hoc odbor za preučitev predlogov za celovito in integralno konvencijo za zaščito in promocijo pravic in dostojanstva invalidov, temelječo na holističnem pristopu. Invalidske organizacije, vključno z International Disability Alliance (IDA), ki je danes del Evropskega invalidskega foruma (EDF), so aktivno sodelovale pri pripravi osnutka in dosegle npr. vključitev nadzora uresničevanja s strani invalidskih organizacij. Leta 2003 je pogajanja za pridobitev večine prevzela Nova Zelandija in skupaj z Jordanijo, Kostariko, Češko, Južnoafriško Republiko, Južno Korejo in Mehiko do leta 2006 zagotovila večino.

Mednarodno konvencijo o pravicah invalidov (MKPI) je do danes ratificiralo 168 podpisnic in ni pretirano reči, da gre za mednarodni pravni akt, ki je bolj kot karkoli drugega v zgodovini spremenil področje socialnega varstva in izboljšal položaj invalidov ter invalidskih organizacij. Pri tem so seveda nujna realna pričakovanja, za Konvencijo velja načelo progresivne realizacije, stanje na koncu leta mora biti na vseh področjih boljše kot na začetku.

Tako kot večina pravnih aktov je tudi Konvencija na nekaterih mestih odprta za različne interpretacije, izvajanje v praksi pa izpostavi situacije, ki jih ni bilo mogoče predvideti. Zato Odbor za pravice invalidov pri OZN objavlja t.i. general comments, splošne komentarje k posameznim členom MKPI, kjer podrobno interpretira kaj natančno je z dikcijo mišljeno in kako naj jo države izvajajo. Odbor za pravice invalidov je v skladu s Konvencijo tudi organ, kateremu države podajajo svoja poročila o uresničevanju Konvencije, civilna družba pa svoja, t.i. senčna poročila. Potem ko je Republika Slovenija leta 2014 oddala svoje prvo, uvodno poročilo, je bila civilna družba v Sloveniji na začetku leta pozvana, da 9. septembra ob 15.00 Odboru predstavi najbolj prioriteten problem pri izvajanju Konvencije. V imenu slovenskih invalidov in na podlagi več kot 300 vprašanj, ki smo jih prejeli od organizacij, smo to opravili predstavniki NSIOS. Odboru smo pisno in nato še ustno predstavili najbolj perečo problematiko ter nato več kot eno uro odgovarjali na vprašanja posameznih članov Odbora.

Na podlagi tega je Odbor Republiki Sloveniji konec septembra poslal seznam 44 vprašanj o konkretnih ukrepih, ki jih država za uresničevanje posameznih členov MKPI izvaja in rezultatih teh ukrepov. Sledile bodo naše pripombe na te odgovore in nato do konca leta celotno senčno poročilo, na podlagi vsega tega pa bo Odbor nato Republiki Sloveniji izdal specifična priporočila.

Velja tudi omeniti, da je NSIOS leta 2013 na Ustavno sodišče podal pobudo za presojo ustavnosti Zakona o volitvah v Državni zbor, ki ni zagotavljal dostopnosti vseh volišč vsem. Ustavno sodišče je leta 2014 odločilo, da je zakon dejansko neustaven in se v svoji argumentaciji prvič v zgodovini oprlo tudi na Konvencijo.

Podoben precedens je tožba zoper Veliko Britanijo, ki so jo sprožili britanski invalidi zaradi posegov v socialne transfer za osebno asistenco ob varčevalnih ukrepih države. Opcijski protokol h Konvenciji namreč omogoča preiskavo, če Odbor prejme zanesljive podatke o resnih in sistematičnih kršitvah Konvencije. Izsledki preiskave bodo znani do konca leta.

Konvencija o pravicah invalidov je vsekakor zgodovinska sprememba z izjemnim potencialom za izboljšanje socialnega položaja in kakovosti življenja invalidov, vendar pa njeno uresničevanje terja aktivno delovanje predstavnikov invalidov, ponotranjenje vrednot in duha Konvencije s strani države ter učinkovit neodvisni nadzor izvajanja. Republika Slovenija je Konvencijo podpisala in ratificirala zelo hitro, manjka pa celovita strategija uresničevanja in neodvisno nadzorno telo. Kljub temu daje čvrst okvir in jasne ter merljive cilje za zagovorništvo, ki ga morajo izvajati invalidske organizacije.

*Boris Šuštaršič,
predsednik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije
in državni svetnik*

ČESTITKE JOŽETU ROMŠKU OB DODELITVI ZLATEGA ZNAKA SEVER.

Drago Koprčina

30. novembra 2017 je Združenje policijskih veteranskih društev Sever v Gledališču Park v Murski Soboti praznovalo 28. obletnico znamenite akcije Sever, s katero so takratni organi milice 1. decembra 1989 preprečili prihod organiziranih protestnikov iz Srbije in tako v Ljubljani preprečili organizacijo tako imenovanega »mitinga resnice«, s katerimi je unitaristična oblast v Beogradu rušila legitimno izvoljene republiške oblasti po tedanjih republikah in avtonomnih pokrajinah po Jugoslaviji.

Združenje PVD Sever je to akcijo izbralo za ime svojega združenja, datum uspešne akcije pa za ustanovni dan združenja. Ob tej priložnosti smo bili na svečanost povabljeni tudi predstavniki Združenja vojnih invalidov in svojcev padlih 1991.

*Dr. Tomaž Čas, predsednik Združenja Sever,
g. Tone Pozvek, sekretar združenja in g.
Jože Romšak – ob podelitvi Zlatega znaka
Sever - (foto arhiv ZPVD Sever)*

Ob tej priložnosti je Združenje Sever pred uradno slovesnostjo v soboškem gradu organiziralo tudi tradicionalni sprejem za svojce padlih in ranjene v osamosvojitveni vojni iz vrst milice.

Osrednja svečanost v Gledališču Park je bila še posebej slavnostna. Pred polnim avditorijem so nastopali umetniki iz Prekmurja, slavnostna govornika sta bila podpredsednik Združenja Sever, g. Angel Vidmar in prvi predsednik Republike Slovenije, g. Milan Kučan.

Poseben pečat slovesnosti je bilo podeljevanje Statue Sever, Plaket Sever ter Zlatih znakov Sever za leto 2017, ki sta jih podelila predsednik ZPVD Sever, dr. Tomaž Čas in sekretar g. Tone Pozvek.

Med prejemniki Zlatega znaka Sever je bil tudi član PVD Sever Gorenjske in član Združenja 91, g. Jože Romšak.

Ob podelitvi priznanja se čestitkam pridružujemo tudi člani Združenja vojnih invalidov in svojcev padlih 1991!

Čestitamo!

Robert Albreht v Dolenjem jezeru 7. oktobra 2017

7. oktobra smo se člani Združenja 91 udeležili lepega in poučnega izleta na Notranjsko. Prijetno smo združili s koristnim, v našem primeru tudi z izobraževalnim. Odločili smo se, da bo to dan obiskov muzejev in spoznavanja lepote in zgodovine Notranjske. S tega konca Slovenije je tudi nekaj članov združenja.

Zbirno mesto za vse, ki smo prihajali z različnih koncev Slovenije, je bil Muzej slovenske osamosvojitve v Ljubljani.

Muzej slovenske osamosvojitve se nahaja v prostorih Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve (VSO) na Cankarjevi cesti 11 v Ljubljani. Gre pravzaprav za tematski projekt entuziastov, po 25. letih končno postaviti muzej najsvetlejšemu delu nastanka naše mlade države. Država namreč v tem času žal še vedno ni našla sredstev za muzej.

Muzej vsebinsko predstavlja obdobje od začetkov nastajanja osamosvojitve Slovenije. Tu si lahko na enem mestu ogledamo več ključnih dokumentov, ki so temelji slovenske osamosvojitve. Med njimi ima častno mesto Majniška deklaracija, ki jo je podaril g. Janez Janša in predstavlja nekako temelj kasnejše osamosvojitve. Osrednji del muzeja pa je posvečen samemu dogodku osamosvojitve, od kosov orožja, uniform, vojaške karte. Posebej zanimivi so tudi primeri pisanja takratnih časnikov in politikov. Marsikateri prispevek je z današnjega vidika presenetljiv.

Zelo prijazno nas je po razstavi vodila ga. Simona Pavlič, tajnica združenja VSO, ob slovesu pa nas je tudi obdarila s kapami združenja VSO.

Od tu nas je pot vodila v Tehniški muzej Slovenije v Bistri pri Vrhniki. Morali smo se tudi malo podkrepiti z »malico iz prtljavnika«, saj je muzej zelo obsežen in vzame kar nekaj časa za ogled.

Resnično gre za edinstven muzej, saj si v njem lahko ogledaš od »starodobnih vozil«, do muzeja smučí, muzej obdelave lesa, mlinarstva... Izčrpne predstavitve našega vodiča so nam dale vedeti, da bi potrebovali cel dan, če bi si hoteli ogledati v miru vse zanimivosti. Žal pa smo bili časovno vezani k odhodu do naslednje točke izleta.

Na začetku smo zelo pohlevno sledili našemu vodniku skozi muzej. (foto M. K.)

Moljkove - tri!

(foto M.K.)

Med kozolci.

(foto M.K.)

Ob obeležju umrlima A. Žaklju in M. Moljku na Cesarskem vrhu.
(foto D. K.)

Odpeljali smo se po stari cesti proti Logatcu. Na vrhu Vrhniškega klanca, na Cesarskem vrhu, smo se ustavili ob pomniku umrlima pripadnikoma Teritorialne obrambe, Antonu Žaklju, doma iz Logatca in Miroslavu Moljku, doma iz Rovtarskih Žibrš.

Člani Z91 smo k pomniku položili cvetje in prižgali sveče. Ob tej priložnosti je člane združenja pozdravil predsednik VSO Logatec, g. Jože Leskovec. Z nami je podelil spomin na tragični dogodek 12. julija 1991, ko je v križišču državne in lokalne ceste prišlo do silovitega trčenja, ko se je v tovarnjak, poln eksploziva, na katerem sta bila tudi oba mlada fanta, silovito zaletel avtobus. Oba sta umrla na mestu nesreče. Dve družini sta izgubili sina, brata, na pragu mladega življenja, ob rojstvu nove države.

Spominska obeležja, ki so jih postavili ob križišču, niso imela sreče. Zato so ob 25. obletnici njune smrti, dne 9. julija 2016 logaški odbor Združenja VSO in družini umrlih svečano odkrili in blagoslovili novo obeležje. Postavljeno je bilo po zamisli arhitekta Milana Božiča, ki je navdih poiskal v povezavah s Sveto trojico, z očetom, materjo in otrokom, z vero, narodom in domovino.

Pri spominskem obeležju v Zapolju pri Logatcu (foto D. K.)

S Cesarskega vrha smo se napotili proti Zapolju pri Logatcu, k spominskemu parku branilcem Logatca med vojno za Slovenijo. K spomeniku, ki je posvečen bojni akciji dne 2. 7. 1991, ko so enote TO Logatec na Cesarskem vrhu uspešno zaustavile prodor oklepne bataljona JLA iz Vrhnikе proti Logatcu. Teritorialci so kolono zaustavili, uničili nekaj tankov in preprečili njihovo nadaljnjo pot. Tako so obvarovali kraj pred najhujšim. Spominski park so odprli 18. junija 2016. Spomenik je delo logaškega umetnika M. Pečenka.

Ogled Notranjske pa ne bi imel smisla, če si ne bi ogledali tudi največje notranjske znamenitosti, to je presihajočega Cerkniškega jezera. Zato smo se napotili naravnost v vas Dolenje jezero, kjer se nahaja Muzej Cerkniškega jezera Kebe, imenovan tudi Jezerski hram. Ob maketi jezera, ki ji zlepa ne najdemo para, ob multimedijski predstavitvi in pristni cerkniški »šprahi«, nam je vodja muzeja, g. Vekoslav Kebe, tako čudovito predstavil jezero, da smo bili povsem navdušeni. Ob maketi smo skozi letne čase spoznali presihanje in pretakanje jezera, ki je edinstveno v svetu.

Po ogledu je sledil čudovit zaključek. Na lojtrniku s konjsko vprego smo se popeljali ob jezeru in tako še v živo okusili lepoto jezera in pokrajine ob njem. Naša družina se je dokončno povezala in postala ena velika družina. Dobra volja, smeh, veselje... Pa še dobre domače kmečke jedi za konec na kmetiji odprtih vrat Bela griva. Po dolgem dnevu so resnično teknile domače dobrote, začevši s "špehovko".

Malo Ernesta, malo Manice, Ljubica, Robert, Timi, Stanko, Jože L., malo Metke in Rudi.
(foto D. K.)

Zdenko, Martina, Zofy, Bojan, Terezija, Moljkov Jože, Drago A., Jančeva Jožica, Drago K. in Ernest P.
(foto M. K.)

Terezijo od zadnjega rojstnega dne muči stalna žeja. Enega je spila tudi ob naši napitnici. Še na mnoga leta!
(Foto M. K.)

Rudi je grozno trpel, ker je moral piti pivo Union iz kozarca s kozorogom.
(Foto M. K.)

Po veselem druženju smo si še zaželeli srečno pot proti domu in čimprejšnjega snidenja.

Robert Albreht

**SPREJEM SVOJCEV PADLIH IN RANJENIH V VOJNI
ZA SLOVENIJO
OB DNEVU ENOTNOSTI IN SUVERENOSTI**

Skupinska fotografija udeležencev sprejema ob Dnevu enotnosti in suverenosti, dne 22. decembra 2017, v Predsedniški palači v Ljubljani. Gostitelj sprejema je bil dr. Miro Cerar. Z nami so tudi predsednik RS, g. Borut Pahor, ministrica za obrambo, ga. Andreja Katič, načelnik Generalštaba SV, generalmajor dr. Andrej Osterman in predsednik Zveze društev civilnih invalidov vojn, mag. Adolf Videnšek.
(foto: sta)

G. Rudolf Lah se je gostitelju zahvalil za sprejem, potem pa spregovoril še s predsednikom republike, g. Pahorjem. (foto: sta)

Sprejemi v Predsedniški palači so priložnost za izmenjave izkušenj in različnih praks. Po sprejemu se člani Združenja 91 udeležimo še tradicionalne prednovoletne večerje.
(foto: T. Furek)

INVALIDSKA KARTICA

Povzeto s spletne strani MDDSZEM, Direktorat za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja.

Projekt EU kartica ugodnosti za invalide je **Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti** (MDDSZ) pridobilo konec leta 2015 in ga pričelo izvajati februarja leta 2016. Dokončan naj bi bil predvidoma julija 2017. Na projekt se je prijavilo osem EU držav članic: Slovenija, Ciper, Finska, Belgija, Italija, Romunija, Estonija in Malta, vendar pa je namen razširiti EU kartico ugodnosti na vse EU države članice.

Cilj projekta je predvsem **invalidom omogočiti enotnejšo obravnavo in specifične ugodnosti pri potovanju v druge države EU**, še posebno ko gre za **dostopnost prometa, turizma, kulture, športa in prostega časa**, ter s tem prispevati k uresničevanju Konvencije o pravicah invalidov, ki jo je Slovenija med prvimi ratificirala leta 2008, Akcijskega programa za invalide 2014–2021 in Evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010–2020. Tako kot bodo to lahko uporabljali slovenski invalidi v drugih državah članicah EU, bodo imeli naše ugodnosti možnost izkoristiti invalidi drugih EU držav članic v Sloveniji.

Pri projektu EU kartica ugodnosti za invalide MDDSZ deluje skupaj s partnerjem **Nacionalnim svetom invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS)**, sodeluje pa tudi z Ministrstvom za javno upravo (MJU) in Upravnimi enotami v Sloveniji (UE), saj bodo slednje kartico po zaključku projekta tudi izdajale vlagateljem

NSIOS je do 3. decembra 2016, mednarodnega dneva invalidov že pripravil spletno bazo komercialnih ugodnosti in mobilno aplikacijo komercialnih ugodnosti: <http://www.invalidska-kartica.si/>, kjer so navedene do sedaj ponujene komercialne ugodnosti za invalide iz vse Slovenije, po regijah. Trenutno je baza ugodnosti na voljo za ogled, ni pa na voljo za uporabo. Uporabljati se bo lahko pričela po tem, ko bo **projekt zaključen, predvidoma v mesecu juliju 2017**. Baza ugodnosti ne vsebuje le štirih ključnih sklopov: transport, kultura, turizem ter šport in prosti čas ampak tudi druge vrste komercialnih ugodnosti, ki jih želijo ponudniki ponuditi invalidom. NSIOS bo ostal skrbnik baze tudi po končanem projektu in bo zagotovil ažurnost podatkov ter stalno promocijo in ozaveščanje.

Baza ugodnosti je interaktivna, kar pomeni, da se bodo komercialne ugodnosti lahko dodajale ali odvezemale glede na trenutne dejavnosti posameznih ponudnikov, ki bodo ponujali ugodnosti vsem invalidom, ne glede na to, iz katere EU države članice prihajajo. Baza bo dvojezična, saj mora biti dostopna tudi invalidom drugih EU držav članic.

MDDSZ je v letošnjem letu 2017 izpeljalo dva javna razpisa in na podlagi tega sta sedaj v izdelavi baza upravičencev – vlagateljev in izdelava fizične EU kartice ugodnosti za invalide. Baza upravičencev - vlagateljev bo nameščena na UE po Sloveniji, kjer bodo lahko vlagatelji zaprosili in pridobili EU kartico ugodnosti za invalide. Izgled kartice je določila Evropska komisija in naj bi bil na sprednji strani enak za vse države, ki so in še bodo pristopile k projektu. Drugo stran pa lahko oblikuje vsaka država po svoje.

Med aktivnostmi projekta MDDSZ v letošnjem letu je tudi sprememba Zakona o izenačevanju možnosti invalidov, ki bo določal upravičence - vlagatelje in urejal postopek pridobitve kartice. Predlagana sprememba Zakona je v obravnavi v Državnem zboru in bo predvidoma sprejeta do konca izvajanja projekta.

Celoten projekt EU kartice ugodnosti za invalide poleg ugodnosti skrbi tudi za **ozaveščanje in seznanjanje o invalidih, o njihovih zmožnostih, potrebah, željah, načinu življenja, predvsem pa o tem, da so invalidi ljudje, ki potujejo in se s tem osebnostno razvijajo, kot vsi drugi**. Zato je pozitiven učinek EU kartice ugodnosti za invalide zagotovo tudi **večje vključevanje invalidov v družbo**, ne le v domačo, temveč v družbo EU, s tem, da jim ponuja večje ugodnosti na potovanjih, tako doma kot v tujini.

• **Video predstavitev EU kartice ugodnosti za invalide**

Kontakt:

- več informacij o EU kartici ugodnosti: [sasa.mlakar\(at\)gov.si](mailto:sasa.mlakar(at)gov.si) in [suzana.tajnik\(at\)gov.si](mailto:suzana.tajnik(at)gov.si)
- za ponudnike komercialnih ugodnosti: [info\(at\)nsios.si](mailto:info(at)nsios.si)

KRATKE VESTI O DELU IN USPEHIH ZDRUŽENJA 91 V LETU 2017

Drago Koprčina

Razširitev imena Združenja 91 in nadomestne volitve v UO in NO.

V 7. številki Biltena 91 smo zapisali nekaj o dogajanjih v združenju v mesecu marcu in aprilu. Ker so nekatere stvari članom, ki se iz takih ali drugačnih razlogov niso udeležili zbora morda neznane, je prav, da o tem zapišem nekaj vrstic.

V Zakonu o društvih je zapisano, da je zbor članov najvišji organ društva ali združenja, o čem le-ta razpravlja in o čem odloča. Ena od najpomembnejših nalog je, da v začetku leta sprejme poročilo o poslovanju za preteklo leto in potrdi načrt dela društva za tekoče leto. Zaradi sprememb, ki so bile posledica odstopov s funkcij v upravnem in nadzornem odboru ter izstopov iz združenja, je bila naloga zbora tudi programsko – volilne narave. Da bi lahko oblikovali delo v prihodnje, je bil podan predlog za preimenovanje združenja, prenos sedeža združenja in sprememba nekaj členov temeljnega akta. Na podlagi sprejetih sprememb so bile izvedene nadomestne volitve članov upravnega odbora in nadzornega odbora ter predsednikov obeh odborov ter podpredsednika združenja.

V UO Z91 sta bili do izteka mandata za obdobje 2015-19 izvoljeni ga. Martina Albreht in ga. Jasmina Molan ter g. Rudolf Lah. Na mesto predsednika je bil izvoljen g. Drago Koprčina, dolgoletni podpredsednik združenja, na mesto podpredsednice pa ga. Nela Jergović, dosedanja članica UO.

Za novega predsednika NO (nadzornega odbora) je bil izvoljen g. Robert Albreht, za člana pa g. Drago Ernoić.

Odločba UE Maribor

Dne 10. maja 2017 je bila na UE Maribor podana vloga za spremembe, ki so bile sprejete na zboru članov 8. aprila 2017. Z odločbo štev. 215-244/2017-6 (9103) z dne 10. 7. 2017 je bila vloga v celoti potrjena ter tako sklepi Zbora članov Združenja 91 z dne 18.3. in 8. 4. 2017 veljavni.

Novo ime združenja je Združenje vojnih invalidov in svojcev padlih 1991, naslov sedeža združenja je v Mariboru, Kardeljeva cesta 60; potrjena je bila sprememba zastopnika ter vse sprejete spremembe temeljnega akta združenja.

Na podlagi odločbe je bilo urejeno finančno poslovanje v okviru Abanke ter urejene spremembe pri MDDSZEM, FIHO, AJ PES itd. V okviru teh opravil smo v skladu s spremembami temeljnega akta posodobili ime združenja, logotip, žig in zastavo. Pri tem smo se obrnili po pomoč na strokovnjaka s področja heraldike pri Heraldica Slovenica.

Ureditev društvenih prostorov

Na podlagi sprejetih dokumentov smo pristopili k ureditvi društvenih prostorov. Prostor je zahteval temeljito prenovo, ki smo jo izvedli z veliko zavzetostjo v veri, da bo predstavljal točko, kjer se bomo člani Združenja 91 radi sestajali na sestankih, predavanjih, predstavitev, druženjih še dolga leta. Brez veliko prostovoljskega dela ni šlo. S finančno pomočjo so nam pomagali Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij Slovenije, ki je zagotovila sredstva za nakup svetil, TK inštalacij ter novih arhivskih omar, Zveza veteranov vojne za Slovenijo in Združenje policijskih veteranskih društev Sever sta prispevali opremo pisarne.

S veseljem lahko zapišemo, da za ureditev društvenih prostorov niso bila potrebna finančna sredstva, ki so namenjena za izvajanje posebnih socialnih programov, za katera pridobivamo sredstva na razpisih FIHO in lokalnih skupnosti.

Objava prispevka Domicil Združenja 91 je Mestna občina Maribor.

V mesecu septembru smo v glasilu Svet invalidov, ki ga izdaja Svet invalidov MO Maribor, v nakladi 2000 izvodov, objavili na dveh straneh obširno predstavitev združenja. Glasilo je objavljeno tudi na spletnih straneh Mestne občine Maribor. Prispevek je bil pri invalidskih organizacijah na lokalni ravni lepo sprejet. V veliki meri je prispeval k še večji prepoznavnosti združenja v mestu ob Dravi in širše, saj se ima v mislih podatek, da vsako glasilo oziroma tiskovino preberejo najmanj štirje bralci. To pomeni, da je prispevek bralo kar okoli osem tisoč bralcev.

Jesenski izlet na Notranjsko

Oktobrski izlet članov združenja je že predstavljen v tem glasilu. Na tem mestu bi želel izpostaviti dobro prakso, ki se kaže v izvajanju več programskih sklopov v okviru enega dogodka. Praksa, ki smo jo uvedli je posledica specifičnosti naše organizacije, saj se srečanj udeležujemo z vseh koncev domovine. V okvir naših srečanj so vključene izobraževalne, kulturne, športno – rekreativne vsebine, domovinska vzgoja, izvajanje informativne in publicistične dejavnosti ter za nas vse najlepša dejavnost: druženje, humor in lepote Slovenije. Z obiskom Muzeja VSO v Ljubljani in Tehničnega muzeja Slovenije v Bistri, spominskih obeležij padlim na Cesarskem vrhu in Logatcu ter Muzeja Cerknškega jezera v Dolenjem jezeru in za konec še vožnja z lojtrnikom ob jezeru, zagotovo pustijo sledi za razmišljanja o krajih pod Slivnico. Ob tej priložnosti se zahvaljujem v imenu članov združenja ge. Martini in g. Robertu Albrehtu, Notranjcema iz Logatca, za lepo organizacijo in vodenje. Še pridemo!

Izvolitev v Svet za invalide Republike Slovenije

V mesecu novembru smo sprejeli vest, da je bil predsednik Združenja vojnih invalidov in svojcev padlih 1991, g. Drago Koprčina, s strani Državnega zbora Republike Slovenije ponovno izvoljen v Svet za invalide Republike Slovenije. Svet deluje v okviru Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Izvoljen je bil za obdobje do leta 2022. Svet je sestavljen tripartitno. Vanj je imenovanih sedem predstavnikov iz vrst invalidskih organizacij Slovenije, sedem predstavnikov iz vrst strokovne javnosti in sedem predstavnikov iz vrst državne uprave in ministrstev. Konstitutivna seja novega sklica je bila 4. decembra 2017. Na mesto predsednika je bil ponovno izvoljen g. Dane Kastelic, predsednik Zveze paraplegikov Slovenije.

Objave o ciljih, nalogah in delu sveta so objavljene na spletni strani Ministrstva za delo.

Prijava na javni razpis FIHO

V prvih dneh mesca novembra je potekel rok za prijavo na javni razpis Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij Slovenije. Prijava je bila manj uspešna kot v preteklih letih, kar gre pripisati ne dovolj poglobljenemu pristopu in nezadostnemu poznavanju spletne aplikacije razpisa od strani izvajalca. S strani vodstva združenja so bili vloženi napor, da se bo napaka in nesmotrnost pri izvedbi prijave na razpis FIHO sanirala na način, da bo v letu 2018 zagotovljeno izvajanje vseh posebnih socialnih programov in delovanje združenja v obsegu iz preteklih let.

Dostop do storitev omrežja Arnes

Arnes je ime za akademsko raziskovalno mrežo Slovenije. Upravičenim organizacijam omogoča brezplačno gostovanje in uporabo storitev omrežja Arnes. Združenju 91 je bil v mesecu decembru odobren pristop do storitev. S tem smo za združenje in člane združenja s statusom zagotovili trajen brezplačen dostop. V okvir storitev so vključeni dodelitev uporabniškega imena, dodelitev elektronskega naslova, prostor za shranjevanje datotek, postavitev statične spletne strani, Arnes splet, uporaba Videokonference vox, Filesender, Planer itd. Z dodelitvijo dostopa do storitev Arnes bo Združenje 91 oblikovalo novo platformo spletne strani, s čimer bomo odpravili stroške za izvajanje teh storitev.

Podatki o naslovu spletne strani združenja in kontaktni podatki za elektronsko pošto bodo objavljeni na spletu.

Pravico do dostopa Arnesovih storitev lahko člani Združenja 91 z odločbami o invalidnosti in odločbami o žrtvah vojnega nasilja pridobijo preko našega združenja na način, da si pridobijo dodelitev uporabniškega imena in elektronskega naslova s pripono quest.arnes.si.

Članstvo v Techsoup Slovenia

Z včlanitvijo v Techsoup Slovenia je Združenje 91 zase in za svoje člane zagotovilo dolgoročni dostop do kvalitetne tovarniško obnovljene računalniške opreme in programskih orodij z vseh področij. Različna najbolj znana donatorska podjetja (Microsoft, Adobe, Autodesk, Symantec, Oracle, Bitdefender itd) zagotavljajo nakup teh aplikacij po res prijaznih cenah.

S sprejetjem pravilnika v okviru Združenja 91 bomo v začetku leta 2018 "zagnali" program nakupa računalnikov in programskih orodij.

Sprejem v Uradu predsednika republike, g. Boruta Pahorja.

V okviru pogovorov na sprejemu za svojce padlih in ranjene v osamosvojitveni vojni ob Dnevu državnosti v juniju 2017, je bil sklenjen dogovor, da bosta člane združenja ločeno sprejela predsednik republike in predsednik vlade. Načrtovani termin je bil mesec september. Zgodilo se je, da ob prvem povabilu g. Pahorja, v začetku septembra, v združenju še nismo oblikovali izhodišč za pogovor. Tako je nastopil čas volitev in ...!

Takoj po izvolitvi smo iz združenja v Urad predsednika republike poslali izoblikovana izhodišča za pogovore. 30. novembra 2017 smo se predstavniki, ga. Nela Jergović, ga. Jasmina Molan in jaz, Drago Koprčina, odzvali vabilu in mag. Urošu Kreku, mag. Heleni Kamnar in predsedniku republike, g. Borutu Pahorju, predstavili vrsto odprtih vprašanj, ki bi jih želeli reševati in rešiti.

Z zaključki pogovora je predsednik Pahor seznanil tudi predsednika vlade, dr. Mira Cerarja, predsednika DZ RS, dr. Milana Brgleza in predsednika DS RS, g. Alojza Kovšco.

Združenje 91 bo vzporedno s postopkom, ki ga usklajuje Urad PR v mesecu januarju 2018 nadaljevalo s predstavitvijo problematike vojnih invalidov in svojcev padlih pri poslanskih skupinah v DZ RS, Uradu predsednika vlade in resornih ministrstvih – MNZ RS, MO RS in MDDSZEM.

Združenje 91 – 23. članica NSIOS

Dne 12. 12. 2017 je bilo Združenje 91 sprejeto v Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije. Skrajšano ime je NSIOS. Sedež sveta je v Ljubljani, na Linhartovi 1. Predsednik sveta je g. Boris Šuštaršič, ki je tudi predsednik Društva distrofikov Slovenije. V Svetu NSIOS-a so predstavniki vseh društev, zvez in združenj. Vodi ga predsedstvo.

V NSIOS je vključenih 23 nacionalnih zvez, reprezentativnih invalidskih organizacij, v katere je vključenih 98,5% invalidov v Sloveniji. V okviru teh zvez deluje preko 220 lokalnih društev. NSIOS je tudi polnopravni član Evropskega invalidskega foruma (European Disability Forum – EDF). To pomeni, da povzema vse sodobne evropske invalidske politike, hkrati pa posreduje specifične slovenske invalidske interese in aktualne vsebine za oblikovanje novih sistemskih rešitev, ki so po svoji naravi značilne in obvezne za našo državo.

S članstvom v NSIOS bo Združenje 91 zagotavljalo izvajanje politike invalidske organizacije, ki deluje v javnem interesu na državni ravni, odprte bodo možnosti sodelovanja tudi na mednarodni ravni. Z včlanitvijo v NSIOS bo združenju zagotovljen pristop do izmenjave informacij in izkušenj ter vseh vrst strokovnih pomoči pri delovanju in organiziranju dela v združenju.

V okviru sveta bo mogoče oblikovati nove načine sodelovanja s sorodnimi invalidskimi organizacijami, v prvi vrsti Zvezo društev vojnih invalidov Slovenije in Zvezo društev civilnih invalidov vojn Slovenije.

Združenje vojnih invalidov in svojcev padlih 1991 je pridobilo status društva, ki deluje v javnem interesu na področju vojnih veteranov.

Vse člane Združenja 91 in naše simpatizerje lahko v poročilu o delu združenja v drugi polovici leta 2017 razveselimo še z eno novico. Z odločbo številka 093-107/2017-10 z dne 18. 12. 2017 je Združenje 91 pridobilo status društva, ki deluje v javnem interesu na področju vojnih veteranov. Da je ta prišla tako pozno, je krivda na naši strani. Na podlagi izdane odločbe, bo združenje sodelovalo na javnih razpisih za financiranje veteranskih organizacij pri MO RS in lokalnih skupnostih. To bo tudi podlaga za nadaljevanje integracije združenja med druge domoljubne in veteranske organizacije na področju Slovenije in v mednarodnih okvirjih.

Sprejem ob Dnevu suverenosti in enotnosti

Dan državnosti v juniju in Dan suverenosti in enotnosti sta za nas v Združenju vojnih invalidov in svojcev padlih 1991 posebna praznika. Člani Združenja 91 in drugi svojci padlih in umrlih ter vojni invalidi se s posebnimi občutki odzovemo na vsakokratno vabilo ali predsednika republike ali predsednika vlade. V zadnjem času so se izoblikovali nekako posebni odnosi, ki nam dajejo občutek, da bi bilo mogoče po tolikih letih le stopiti korak iz kroga, ki je v vrstah nas vabljenih prej vzbujal nelagodje kot pozitivne občutke. Na predlog predsednika vlade, dr. Mira Cerarja, bo dr. Erik Kopač v začetku mesca februarja sprejel na delovni pogovor predstavnike Združenja 91, kjer bomo predstavili izhodišča, ki so bila že posredovana Uradu PR in vodjem poslanskih skupin v DZ RS.

Prednovoletno srečanje članov Združenja 91

Srečanje po sprejemu smo tokrat organizirali na Ljubljanskem Barju, v gostilni Mars, v vasi Brest pri Igu. Tokrat se nas je srečanja udeležilo manj kot lani. Res pa je, da je bilo podobno tudi na sprejemu. Imeli smo se lepo, res uživali v dobri hrani in prijateljskih pogovorih in se seznanili z rezultati v preteklem letu in načrti za prihodnje.

Prvi pomemben dogodek v novem letu bo prva tekma ekipe združenja v kegljanju med našo (celjsko) ekipo in našimi prijatelji (nasprotniki) iz DVI Maribor. S tekmo smo morali zavlačevati, ne zato ker naši ne bi bili pripravljeni, pač pa zato, ker do nekaj dni nazaj še niso dobili dresov.

Projekt ureditve spominskega parka padlim leta 1991 ob Ljubljanski ulici v Mariboru.

V Združenju 91 smo se odzvali na pobude svojcev padlih v Mariboru. Nekaj krajev v Sloveniji je v četrto stoletje postavilo spominska obeležja padlim za samostojno Slovenijo. V Mariboru, kjer je bil krvavi davek zelo visok, pri tem nismo bili zelo "rahločutni". Ob Ljubljanski ulici je pred leti bila na pročelje stavbe, kjer se nahaja danes skladišče Rdečega križa Slovenije, nekoč pa so bile tu garaže in skladišča armade, MO Maribor pritrdila spominsko ploščo, posvečeno Josefu Šimčiku, tragično umrlemu ob Pekrskih dogodkih maja 1991 ter Robertu Hvalcu in Borisu Adamu, žrtvama streljanja jugoslovanske armade v juniju 1991. Obstoječa rešitev že ob postavitvi ni bila vsem pogodu in ne v ponos mestu ob Dravi. Bolj kot ne je zanemarjena tudi zelenica pred spominsko ploščo. Posebej žalostno je še, ko je ta nepokošena ob posebnih dneh, ko se nanjo postavijo zastave.

V Združenju 91 soglašamo, da je prostoru potrebno dati drugačen pomen. Za pomoč pri oblikovanju idejne zasnove spominskega parka, smo se obrnili na mag. Nika Stareta, priznanega arhitekta krajinske arhitekture, doma v Mariboru. Predstavili smo idejo in bil je za. Pripravili smo vse potrebno in čez nekaj dni nas je čakala rešitev. Na našo vlogo smo od Sektorja za urejanje prostora MO Maribor pridobili lokacijsko informacijo za ureditev spominskega parka. Pred nami je priprava vsebine za obvestilni panel ter oblikovanje finančne konstrukcije. Nalogo želimo končati do 24. maja 2018, ko bomo v Mariboru obeleževali 27. obletnico začetka slovenskega osamosvajanja.

PROGRAM SREČANJ ZDRUŽENJA 91 V LETU 2018

<i>Štev.</i>	<i>Dogodek</i>	<i>Datum</i>	<i>Mesto dogodka</i>
1	Zbor članov	17. marca 2018	Rašica – ogled rojstne hiše Primoža Trubarja, Zbor članov, kosilo, ogled izvira Krke – Reke ljubezni.
2	Računalniško usposabljanje	14. in 15. aprila 2018	Kranjska gora ali Korensko sedlo – Dom gluhih in naglušnih Slovenije ali Dom Mejaš
3	Majsko kolesarjenje po Ljubljani	19. maj 2018	Vodeni kolesarski izlet po Ljubljani z ogledom kulturnih znamenitosti in piknik.
3	Junjsko srečanje	2. junija 2018	Kamnik, Kamniška Bistrica, Velika Planina: Obisk spominskega obeležja padlemu Edvardu Peperku v Kamniku, voden ogled po starem mestnem jedru Kamnika, ogled Spominske hiše generala Maistra, ogled Kamniške Bistrice, vožnja z gondolo na Veliko planino, kosilo in sprehod po planoti.
4	Dan državnosti – 25. junij	25. junija 2018	Ljubljana – Predsedniška palača – Kongresni trg Sprejem pri predsedniku RS, - Borutu Pahorju Udeležba na državni proslavi na Kongresnem trgu
5	Juljski planinski pohod	28. julij 2018	Potepanje po Pokljuki
6	Avgustovsko športno – rekreativno srečanje	25. avgusta 2018	Kolpa – rafting na reki Kolpi, športno rekreativno srečanje v Radencih, ogled Kočevske reke.
7	Oktobrski izlet	6. oktobra 2018	Izlet v Slovensko Istro Voden ogled starega Kopra – sprehod od Belvedera do Strunjana čez Strunjanski križ – po Porenzani do Portoroža – kosilo na kmečkem turizmu v eni izmed istrskih vasi – nakup česna in olivnega olja.
8	Decembrski sprejem pri predsednikih	24. decembra 2018	Ljubljana – Predsedniška palača – Cankarjev dom Sprejem pri predsedniku vlade RS, Prednovoletna večerja Združenja 91 Udeležba na državni proslavi v Cankarjevem domu,

AKTIVNOSTI V ORGANIZACIJI DRUGIH VETERANSKIH IN INVALIDSKIH ORGANIZACIJ

Člani Združenja 91 se bomo tudi v letu 2018 udeleževali športnih, rekreativnih, družabnih, slavnostnih, komemorativnih in srečanj ob drugih priložnostih, ki jih bodo organizirale sorodne veteranske in invalidske ter druge organizacije na področju Republike Slovenije.

Udeležbe na srečanjih, ki niso v organizaciji Združenja 91, s strani združenja ne bodo financirane. Stroške bodo krili udeleženci sami.

Vrsta dogodkov je tradicionalnih. S tem so določeni tudi datumi teh dogodkov, višina prijavnin in drugih stroškov. Udeleženci teh tradicionalnih srečanj, pohodov in drugih dogodkov so tako tudi seznanjeni z datumi, ko se dogodki organizirajo. Med bolj množične dogodke sodijo obeleževanja pomembnejših dogodkov iz NOB, kot so Pohod k Trem žebljem, Dražgoški pohod, Po poteh okupirane Ljubljane in podobni. Pohodi v počastitev dogodkov iz osamosvojitvene vojne so na območju številni. Na štajerskem koncu so najbolj znani Pohod miru in Šarhov pohod, pohod v spomin na Pekrske dogodke, od Gomile do Središča ob Dravi in drugi. Drugi množični pohodi so ob Dnevu mokrišč, Od Litije do Čateža, Maistrovi pohodi in podobno.

Da bi lahko izdelali program pohodov na celotnem območju Slovenije, bomo morali člani Združenja 91 sami zagotoviti podatke z vseh delov domovine in na ta način oblikovati način našega sodelovanja in vključevanja v dogodke, ki so v organizaciji drugih društev, zvez in združenj.

Na spletni strani združenja bomo objavljali o vseh dogodkih, o katerih bomo v Združenju 91 obveščeni s strani organizatorjev in naših članov.

*Drago Koprčina,
predsednik združenja*

Spoštovane članice in člani Združenja 91, cenjene bralke in bralci glasila Bilten 91!

V letu 2017 je Združenje 91 napravilo nekaj pomembnih korakov. Bili smo na tem, da kot združenje prenehamo delovati ali pa začnemo drugače. Odločili smo se, da začnemo drugače! Odločili smo se prav!

Sedaj smo na tem, da to nadgradimo da naredimo vzorno invalidsko in veteransko organizacijo. Na straneh v tej številki Biltena 91 smo že zapisali: letos smo postali 23. članica Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije, pridobili smo status društva, ki deluje v javnem interesu na državni ravni na področju vojnih veteranov, vključeni smo v sistem financiranja s strani Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, imamo sedež združenja, zaprosili smo za sprejem v Koordinacijo domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije in še bi lahko naštevali.

Letos smo dokazali, da smo skupina, ki se zna družiti, poveseliti, učiti, podučiti, smo radovedni in sposobni velikih stvari.

S spremembami Temeljnega akta Združenja 91, ki so bile sprejete v letu 2017, je prišlo do nekaterih pomembnih sprememb v organiziranosti združenja. Te imajo podlago že v 1. členu akta. V njem piše, da se v združenje na prostovoljni podlagi združujejo vojni invalidi, civilni invalidi vojne, družinski upravičenci po padlih in umrlih, svojci padlih, svojci vojnih invalidov in civilnih invalidov vojne, pomočniki invalidov, prostovoljci ter sledilci vrednot osamosvojitvene vojne leta 1991 na območju Republike Slovenije. V zadnjem odstavku prvega člena nadalje piše, da je združenje utemeljeno na samostojnem, neodvisnem, nepolitičnem, nepridobitnem, socialnem, invalidskem in humanitarnem ter prostovoljskem delovanju v skladu z zakoni in predpisi Republike Slovenije ter socialnimi, humanitarnimi, moralnimi in etičnimi standardi.

V poglavju III - Članstvo, v 11. členu, je v prvi alineji zapisano: Včlanjevanje v Združenje 91 je prostovoljno. V tretji alineji pravi: Člani združenja so enakopravni. To pomeni, da lahko volijo in so lahko voljeni v organe združenja. V 14. členu so opredeljene dolžnosti članov združenja. Med drugimi je tudi določilo, da redno plačujejo članarino in določilo kdaj pride do črtanja člana iz evidence članov. V 15., 16. in 17. členu so zapisana določila o tem, kdaj in kako preneha članstvo v združenju.

Naše Združenje 91 pa je, tako kot vsa druga društva, podvrženo tudi drugi zakonodaji, ki ureja delovanje društev in pravice ter dolžnosti članov na vseh ravneh. Eno od zelo pomembnih področij v ureditvi društva je tudi varovanje osebnih in drugih podatkov, tako o članih kot tudi o združenju. V Uradnem listu Republike Slovenije št. 94/2007, z dne 27. septembra 2007, je bil objavljen Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1-UPB1), ki je v veljavi do 25. maja 2018. To je zakon, na podlagi katerega poteka življenje do 25. maja 2018.

24. maja 2016 sta Evropski parlament in Svet Evrope sprejela sklep in potrdila Uredbo (EU) številka 2016/679 z imenom Splošna direktiva o varstvu osebnih podatkov. Določila uredbe se bodo začela izvajati z dvehletnim odlogom - 25. maja 2018. Uredba nosi skrajšano ime GDPR, kar pomeni v angleškem jeziku - General Data Protection Regulation. Do tega datuma bo objavljen s strani Državnega zbora RS tudi novi Zakon o varovanju osebnih podatkov - ZVOP-2, ki bo zagotavljal izvajanje uredbe v okviru slovenskega pravnega reda.

V Združenju 91 v dosedanjem obdobju temu področju nismo posvetili zadostne pozornosti zaradi nejasnosti o okviru našega delovanja, ki izhaja iz Zakona o posebnih pravicah žrtev v vojni za Slovenijo (ZPPZV91). Zato nas čaka do 25. maja 2018 resna naloga, da zamujeno nadoknadimo. Ob zavzetosti vseh članov smo nalogo sposobni zgledno opraviti. Da bo opravljena, jo bomo izvajali v več korakih.

Zakaj je potrebno zagotavljati varstvo osebnih podatkov?

Kogar zanima bolj podrobna vsebina uredbe GDPR, naj obišče spletno stran Evropskega parlamenta ali Informacijske pooblaščenke RS. Spoznal bo, kako kompleksno področje je varstvo osebnih podatkov, zato je pomembna visoka stopnja poglobljenega pristopa pri ustvarjanju registra članov oziroma baze podatkov združenja, na podlagi katerih se izvajajo prijave na javne razpise za pridobivanje finančnih sredstev in izvajanje programov v okviru delovanja združenja. V skladu z novim zakonom, bo področje varstva osebnih podatkov podvrženo znatno višji stopnji nadzora nad vzpostavitvijo kot tudi izvajanjem nadzora nad osebnimi podatki.

Za upravljanje nad registri zaupnih podatkov bodo v prihodnje skrbeli upravljavci. Njihova zaščita bo urejena s protokoli, ki bodo zagotavljali varovanje in transfere podatkov posameznikov in organizacij s ciljem, da ne bo prihajalo do zlorabe teh.

Zaradi specifičnosti naše organizacije, so lahko podatki o posamezniku tudi zelo občutljivi. Z zlorabo lahko povzročijo posamezniku in organizaciji moralno in materialno škodo. V izognitev takšnim situacijam bo upravljavec registra oziroma osebnih podatkov pridobil že ob vzpostavljanju baze soglasje posameznika o tem, s katerimi osebnimi podatki lahko upravljavec razpolaga pri svojem delu in v kakšni obliki jih lahko objavlja. Istočasno bo posamezniku zagotovljena tudi pravica do preklica posameznega ali skupnega dovoljenja, oziroma sprememba pooblastila o varovanju osebnih podatkov.

Da bi predstavil načrtano pot do vzpostavitve registra osebnih podatkov Združenja 91, bom podal nekaj informacij in predlogov o tem, kako urediti vprašanja v zvezi s članarino, seznamom članstva in registra osebnih podatkov.

Naši akti ob ustanovitvi leta 2007 so bili zapisani tako, kot da bomo vključeni v Zvezo društev vojnih invalidov Slovenije. To se leta 2011 ni zgodilo. Deset let pozneje ima Združenje 91 veliko širši obseg delovanja in vpliva kot je bilo takrat zamišljeno. Vanj so enakopravno vključeni tudi svojci padlih in drugi člani. V letu 2017 smo uredili vse potrebno, da se lahko vključimo v natečaje za zagotavljanje sredstev iz več različnih virov; FIHO, MDDSZEM, MO RS, lokalnih skupnosti in donacij. S strani veteranskih organizacij iz obdobja osamosvojitvene vojne ter s strani državnih institucij je bil Združenju 91 zaupan status legitimnega predstavnika skupin, katerih pravice izhajajo iz ZPPZV91 iz leta 1997. Združenje 91 je izoblikovalo vrsto izhodišč, ki jih je v konstruktivnem ozračju predstavilo predsedniku republike, g. Pahorju, dr. Kopaču iz Urada predsednika vlade in poslanskim skupinam Državnega zbora RS. Pred nami so še pogovori na resornih ministrstvih: MNZ, MORS in MDDSZEM, ki so dogovorjena za mesec februar. Obetamo si uspešnih zaključkov pogovorov, ki so usmerjeni v reševanje perečih problemov naših članov po dolgih 27-letih od osamosvojitvene vojne.

Da bi lahko legitimno zastopali interese, moramo ustrezno urediti naš "register" članov in pridobiti tudi vaša soglasja k naboru uporabe osebnih podatkov za posamezni segment delovanja (npr. objava podatkov in slik na spletni strani in glasilu in podobno). Ta so nujno potrebna tudi pri izvajanju programov v okviru našega delovanja in obveščanja o delu združenja, ki je namenjeno le članom združenja. Ti podatki so potrebni tudi pri prijavi na javne razpise za pridobitev finančnih sredstev itd. Enako je pri dokazovanju porabe sredstev. Prvi korak pri vzpostavitvi registra bo evidenca plačnikov članarine za leti 2017 in 2018, ki bo vzpostavljena do Zbora članov, dne 17. marca 2018. Člani, ki so v letu 2017 poravnali članarino, bodo v januarju, skupaj z glasilom, prejeli UPN – položnico, ki jo bodo poravnali do zbora in s tem zagotovili glasovalno pravico ter sodelovanje na srečanju.

Na zboru bo članom posredovan v izpolnitev in podpis vprašalnik z izjavo o uporabi osebnih podatkov iz registra članov združenja.

Tisti, ki članarine v letu 2017 in kasneje niso poravnali, bi pa želeli postati člani Združenja 91, lahko iz te (8. številke) Biltena 91 odrežete stran 16, jo izpolnite in pristopno izjavo pošljete po pošti v pisemski ovojnici ali po elektronski pošti na naslov združenja, ki sta zapisana na zadnji strani glasila. Na podlagi pristopne izjave bomo poslali plačilni nalog. Članstvo v združenju se aktivira ob evidentiranju plačila na TRR Združenja 91. Od tega trenutka začnejo veljati pravice in dolžnosti novega člana.

PRISTOPNA IZJAVA

Priimek in ime: ..... rojen/a: .....

Naslov stalnega bivališča: .....

Poštna številka in pošta: .....

Občina / Upravna enota: .....

Kontaktne podatke: telefon doma: ....., mobilni: .....

Elektronski naslov: .....

Davčna številka: .....

Status: 1. Zaposlen, 2. Brezposeln, 3. Upokojen, 4. Ostalo: .....
(ustrezno obkroži)

PROSTOVOLJNO PRISTOPAM V ZDRUŽENJE VOJNIH INVALIDOV IN SVOJCEV PADLIH 1991

Moj status:
(obkroži številko in vpiši podatke)

1. Vojaški vojni invalid 1991, stopnja invalidnosti: ..... %.
2. Civilni invalid vojne 1991, stopnja invalidnosti: ..... %.
3. Družinski član po padlem ali umrlem v agresiji 91.

.....
(vpiši sorodstveno povezavo po padlem ali umrlem – ime in priimek)

4. Svojec padlega, umrlega ali ranjenega v osamosvojitveni vojni.

.....
(vpiši sorodstveno povezavo – ime in priimek)

5. Pridruženi / podporni član Združenja 91.

S pristopom v **Združenje vojnih invalidov in svojcev padlih 1991** se zavežujem, da bom spoštoval Temeljni akt združenja in druga pravila, ki urejajo delovanje združenja, sklepe organov, redno poravnava članarino ter po svojih najboljših močeh prispeval k ugledu združenja, deloval s ciljem krepitve etičnih in moralnih odnosov med člani ter varoval vrednote in izročila, na katerih je bila ustanovljena samostojna Slovenija. Pri tem bom dosledno spoštoval zaveze, da organiziranje in delovanje v združenju temelji na nepolitičnosti, spoštovanju in toleranci do drugih in drugačnih, dostojanstvu, morali, etiki in drugih civilizacijskih normah okolja, ki so zapisane v Ustavi Republike Slovenije.

Hkrati izjavljam, da Združenje 91 moje osebne podatke lahko uporablja v skladu z izjavo o varovanju osebnih podatkov, ki je usklajena z Uredbo EU št. 2016/679 – Splošno direktivo o varstvu osebnih podatkov in Zakonom o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2). Podpisana izjava s seznamom soglasij za uporabo osebnih podatkov je sestavni del te pristopne izjave. Vsebina soglasja o uporabi osebnih podatkov se lahko spremeni s podpisanim aneksom k izjavi o uporabi osebnih podatkov.

Kraj: .....

Lastnoročni podpis: .....

Datum: .....

.....

Drago Koprčina

Sedež Združenja vojnih invalidov in svojcev padlih 1991 je od poletja 2017 v Mariboru, na Taboru, na Kardeljevi cesti 60. Prostor se nahaja v pritličju poslovno – stanovanjske stavbe in je dostopen tudi gibalno oviranim osebam.

Prostor je MO Maribor združenju dodelila v dolgoročni brezplačni najem, tako predstavljajo stroške le stroški obratovanja.

V delu stavbe v pritličju je več prostorov, kjer imajo sedež dve humanitarni organizaciji, samostojna kulturna delavka in kulturno društvo.

Naša pisarna ni velika, je pa prijazna in odprta za vse, ki lahko prispevajo k poslanstvu Združenja 91.

Stavba bo v kratkem dobila tudi novo fasado, občina Maribor pa se je zavezala, da bo v letošnjem letu zamenjala vhodna vrata in postavila nadstrešek nad vrati.

Na hodniku pred pisarno smo lahko uredili klubski kotiček, kjer bomo lahko poklepetali v odmorih med našim delom. Prostor smo opremili z lepim starim pohištvom in kovinskimi arhivskimi omarami, v katerih imamo shranjene dokumente in drugi papirni material.

Predprostor pisarne bo tudi naše domače razstavišče. Za začetek smo postavili razstavo z naslovom Trave. Natečaj je potekal od septembra do decembra. Na natečaju so sodelovali trije avtorji, Gero Angleitner, Timotej Furek in Manica Koprčina. Vsak od avtorjev razstavlja po dve fotografiji, v Biltenu 91 pa smo objavili vsakemu po eno fotografijo. Za naslednjo razstavo, natečaj je objavljen v tej številki, bomo zagotovili večje število razstavnih stekel, tako bo lahko predstavljenih tudi več del istih ali različnih avtorjev. In to bo podlaga za razstave, ki jih bomo organizirali tudi za širšo javnost.

V obseg "priteklin" k našemu prostoru sodi tudi manjše, a zelo dobrodošlo skladišče – arhiv, na drugi strani hodnika.

Prostor, kjer imamo pisarno je zelo majhen. Zato smo ga morali urediti na "japonski" način. Vse je moralo biti domišljeno, da smo zagotovili polno funkcionalnost prostora. Seveda smo morali prostor temeljito prenoviti. Skoraj vse delo smo opravili prostovoljno. V okviru prenove smo odstranili stare pode, v celoti obnovili električno in TK inštalacijo tako, da smo nadomestne kable "spravili" v beton, zagotovili internetni in telefonski priključek, izdelali zvočno izolacijo proti sosednji pisarni, zamenjali svetila in tipkala, položili nove pode in preproge.

Z novim pohištvom in vso računalniško opremo, stropnim projektorjem, projekcijskim platnom, je prostor opremljen za vse vrste predavanj.

RAZGLEDNICA IZ LOGATCA (povzeto po Googlu)

Logatec je mesto, ki je nastalo s povezavo nekdanjih vasi, ki so se razvile ob cestah na robu kotline. Mesto je dobilo naziv mesta leta 1972. Najdene izkopenine pričajo, da je bila okolica Logatca poseljena že v kameni dobi. Skozi zgodovino je bila kotlina pomembno stičišče različnih poti in kultur (železnica Dunaj – Trst, rimska poštna postaja na poti do Emone).

Na fotografiji je Trg svetega Nikolaja, v ospredju pa steber s kipom sv. Nikolaja.

Logaški grad ima bogato zgodovino. Na tem mestu je v 13. stoletju stala t.i. uradna hiša, ki je bila predhodnica renesančnega gradu, zgrajenega okoli leta 1600. Grad je gostil več plemiških družin, nazadnje je bil v lasti kneza Windischgratza. Ta ga je na prelomu 19. stoletja odstopil za državne urade. Po vojni je bil nacionaliziran, v njem so bili še nekaj let nazaj prostori vzgojnega zavoda za mladino.

Nekaj znanih prebivalcev Logatca in okolice:

Fran Arko (1857 – 1923), slov. politik, v Logatcu ustanovil čitalnico, posojilnico, "požarno brambo", glasilo kmečke stranke "Notranjec".

Ivan Milavec (1874 - 1915), izdelovalec orgel. (Ljubljanska stolnica sv. Nikolaja)

Jane Kavčič (1923 -2007), slov. filmski režiser (Sreča na vrhovi, 1977).

Znameniti Napoleonov drevored lip je dolg 1900 m in velja za najdaljši obcestni drevored v Sloveniji. Je primer naravne in kulturne dediščine. Lipe so zasadili v času Ilirskih provinc, o razlogih za nastanek drevoreda pa obstaja več nepreverjenih razlag. Drevored je simbol današnjega logaškega grba.

ŠPEHOVKA

Pri Levarjevih, na kmetiji odprtih vrat "Bela griva", na Dolenjem jezeru, so nas po dolgi in naporni poti ter vožnji na lojtrniku, na mizah pričakali polni krožniki "peciva", ki so kar padli v naše notranjosti. Domačini (s spodnjih koncev) so vedeli kaj jemo, mi z zgornjih smo jedli kar tako!

In so nam povedali. To je špehovka! Kot rečeno, bila je dobra! In tu je recept za še!

SESTAVINE

- 60 dag moka
- 2 dl mleka
- 6 dag masla
- 3 dag kvasa
- 2 jajci
- 1 dl sladke smetane
- sol
- 30 dag ocvirkov
- 1 jajce za premaz

POSTOPEK

V skledo presejemo moko, dodamo sol, pripravimo kvas in ga pustimo vzhajati. Nato moki dodamo raztopljeno maslo, jajci, smetano, vzhajan kvas ter prilijemo mlačno mleko. Testo dobro zgnetemo, da postane gladko in ga pustimo vzhajati. Vzhajanega na tenko razvaljamo in ga potresemo z odcejenimi mlačnimi ocvirki. Testo na trdo zvijemo, damo v namaščen pekač ter pustimo, da ponovno vzhaja. Ko je špehovka vzhajana, jo premažemo s stepenim jajcem in pečemo približno eno uro.

Zaradi "bolezni v ansamblu", smo bil primorani poseči po sodobnem pomagalu – spletu (kulinarika.net)

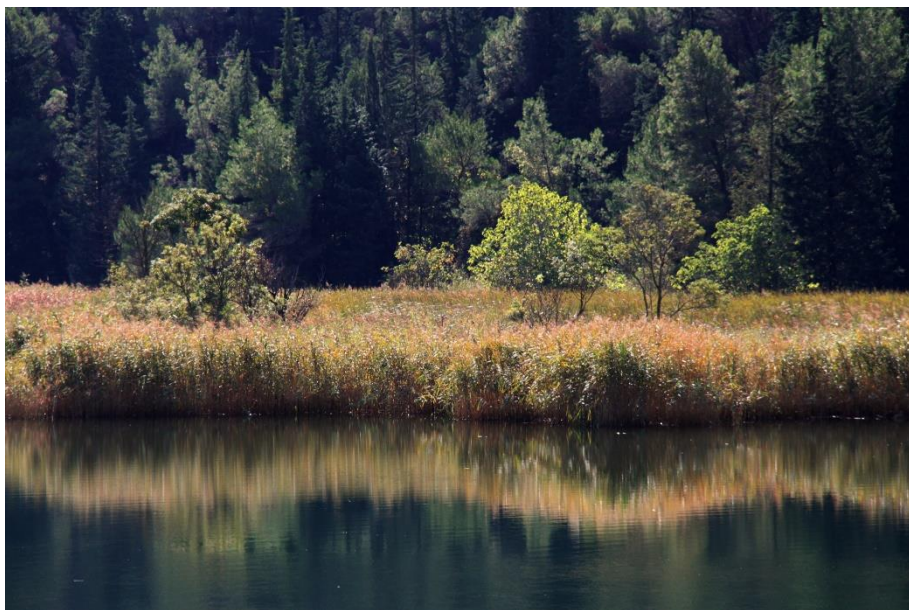

Martinin krožnik (foto M. K.)

Nagrad za najboljša domača peciva na srečanju ob Cerkniškem jezeru nismo podelili. Potem, ko smo iz konkurence izločili lepo aranžirane krožnike s "pecivi" iz Mercatorjevih, Tuševih in Šparovih slaščičarn, je komisiji ostalo v ocenjevanje le Martinino pecivo. Katero je bilo najboljšo, komisija ni mogla oceniti, ker so ga obiskovalci prehitro "pospravili".

Slaščičarke z vrečkami znanih blagovnih znamk so nekako v brado (ne)jasno govorile: Kesamo se! Ne bo se ponovilo! Boste videli prihodnjič! Toda posneto ni nič!

SKOZI OBJEKTIV - TRAVE

Krka, Gero Angleitner, Maribor

Trave 3, Timotej Furek, Maribor

Ob reki Pesnici, Manica Koprčina

UGANKARSKI KOTIČEK

SUDOKU

			8				7	5
					9			
2				4	3	6		
4		2						
			3			5		
			1					9
8	3					1	6	7
1	5			6			2	
		7						

ARUKONE

			3	
	4		2	
	4		1	
	2		3	1

Povežite enaki številki z linijami preko praznih polj. Uporabljena morajo biti vsa prazna polja, linije se ne smejo sekati.

VSOTE

			15
	2		18
	1	7	12
14	7	24	1-9

Števila od 1 do 9 vpišite v lik tako, bodo vsote desno in spodaj pravilne.

6-9-3-8-1-2-4-7-5
5-4-1-6-7-9-2-8-3
7-2-8-5-4-3-6-9-1
4-1-2-9-5-7-8-3-6
9-7-6-3-8-4-5-1-2
3-8-5-1-2-6-7-4-9
8-3-4-2-9-5-1-6-7
1-5-9-7-6-8-3-2-4
2-6-7-4-3-1-9-5-8

→	-	↓	3	←
↓	4	→	2	↓
↓	↓	→	-	↑
↓	4	↑	1	←
↑	2	←	3	1

3 4 9
5 2 8
6 1 7

MISLI ŽARKA PETANA

Tudi preteklost je včasih težko napovedati.

*****

Ni važno misliti, prepričati druge, da mislimo.

*****

Armada pred bitko

X

X X X X X X X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X X X X X X X

Armada po bitki

X

+ + + + + + + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + + + + + + +

*Nihče ne ljubi domovine, ker je velika,
temveč njegova!*

*Kar en rod z lahkoto pokvari,
to drugi s težavo odpravi.*

Slovenska pregovora

ZADNJA STRAN

BLIŽAJOČI DOGODEK V FEBRUARJU:

Sreda, 7. februar 2018 ob 19:00

– literarni večer

*****

V počastitev 8. februarja - Dneva kulture, Združenje 91 organizira literarni večer v počastitev praznika. Prijave sporočite s sms sporočilom na telefon 040 417 359. Družabni večer bo v društvenih prostorih na Kardeljevi cesti 60 v Mariboru.

Petek, 16. februar 2018 –

1. redna seja UO Z91 v letu 2018

*****

1. redna seja UO Združenja 91 bo programske narave in priprava za Zbor članov. Da bi bil ta karseda ploden in učinkovit, UO poziva vse člane da do 10. februarja 2018 posredujejo pisne ali ustne (po telefonu) predloge in pobude za obogatitev programov in načina delovanja združenja v prihodnje. Predlogi bodo obravnavani v okviru redne seje UO, sprejete pobude bodo predlagane v potrditev Zboru članov.

BLIŽAJOČI DOGODEK V MARCU:

Sobota, 17. marec 2018 –

Zbor članov Združenja 91 za leto 2018

*****

V Združenju 91 smo se že navadili, da je Zbor članov ne le delovno srečanje, temveč tudi kulturni in družabni dogodek, kjer se imamo lepo.

Tokrat bo naše srečanje posvečeno Primožu Trubarju, utemeljitelju slovenskega knjižnega jezika in njegovemu rojstnemu kraju Rašici pri Velikih Laščah.

Po ogledu muzeja bo izvedena skupščina združenja in kosilo. Po kosilu je načrtovan ogled izvira reke Krke, reke ljubezni.

Ker je Zbor članov najvišji organ združenja in na seji sprejema zavezujoče odločitve, se lahko zbora udeležijo le člani Združenja 91, ki bodo poravnali letno članarino do dne, ki bo določen za prijavo na dogodek. Člani, ki so poravnali članarino za leto 2017, bodo UPN dobili po pošti v januarju 2018. Neredni plačniki (ki ne bodo sprejeli UPN-ov po pošti) in osebe, ki bi se želele včlaniti v Združenje 91, bodo poslali izpolnjeno pristopno izjavo (natisnjeno v Biltenu 91) na naslov združenja v kuverti. Na podlagi te bodo novim članom poslani plačilni nalogi (položnice), ki jih bodo morali poravnati do prijave na srečanje.

IZDAJO GLASILA SO OMOGOČILI:

NATEČAJ FOTOGRAFIJE:

do 15. avgusta 2018

LES

*****

Uredniški odbor Biltena 91 je v septembrski številki Biltena 91 pozval k sodelovanju na natečaju umetniške fotografije na temo Trave. Do zaključka natečaja v decembru so prispele fotografije treh avtorjev. Izbor fotografij objavljamo na straneh te številke, razstava prispelih del pa je postavljena v razstavnem delu v prostorih Združenja 91 na Kardeljevi cesti 60 v Mariboru.

Do izida septembrske številke Biltena 91 objavljamo novo temo. Do srede avgusta bomo skozi naše objektivne iskali - LES.

Bralke in bralce glasila vabimo, da skozi svoje objektivne ulovite čim več lepih motivov in nam jih posredujete na e-naslov združenja.

Led je bil prebit, sedaj bo veliko lažje!

JUNIJSKO SREČANJE ZDRUŽENJA 91:

Sobota, 2. junij 2018

*****

Združenje 91 bo letošnje osrednje srečanje organiziralo na kamniškem koncu, skoraj v osrčju Slovenije. Prvi stik s Kamnikom bo pri spominskem obeležju Edvardu Peperku, padlem pripadniku diverzantskega voda TO, ki je bil doma iz Kamnika. Umrl je 27. junija 1991 v spopadu pri Trzinu. Za hrabrost in požrtvovalnost je bil posmrtno odlikovan s Častnim vojnim znakom, najvišjim vojnim odlikovanjem Republike Slovenije. Po njem se imenuje vojašnica v Ljubljani.

Za tem si bomo ogledali stari del mesta Kamnik, ki ima zelo bogato zgodovino, posedeli bomo ob kavi na Glavnem trgu, obiskali Spominsko sobo generala Rudolfa Maistra in pogledali kje se nahaja Naravni zdravilni gaj Tunjice ter Franciški samostan.

Nato nas bo pot vodila po dolini Kamniške Bistrice, kjer si bomo ogledali njen izvir in druge znamenitosti, po katerih je dolina znana.

Nato se bomo z gondolsko žičnico dvignili na Veliko planino, kjer bomo imeli kosilo in krajši sprehod po planoti. Ker je to čas, ko so dnevi najdaljši, se bomo do avtomobilov v dolini spustili šele proti večeru.

Na srečanje se je potrebno prijaviti do 24. maja 2018!

NAŠ PARTNER PRI IZDAJI GLASILA:

tiskarna SAJE

Nova ulica 31, Maribor | 02 47 16 170 | tiskarna@saje.in

ZDRUŽENJE VOJNIH INVALIDOV IN SVOJCEV PADLIH 1991

Association of War Invalids and Families of the Fallen in the War 1991

Kardeljeva ulica 60, 2000 MARIBOR, 705 – SI - SLOVENIJA

www.zdruzenje91.splet.arnes.si

E-mail: zdruzenje91@guest.arnes.si

Tel./fax: +386 (0)2 620 95 72

Mob. tel.: +386 (0)40 417 359